ECLI:LV:RIRT:2020:0609.C33399619.12.S

Lietas arhīva Nr. C-1124-20/25

# Spriedums
# Latvijas Republikas vārdā

Jūrmalā 2020.gada 9.jūnijā

Rīgas rajona tiesa:
tiesnesis Raimonds Buls,
iztiesāja rakstveida procesā civillietu- SIA „Citadele līzings un faktorings" prasībā pret /pers. A/ un /pers. B/ par parāda piedziņu.

## Aprakstošā daļa

[1] 2019.gada 21.jūnijā tiesā tika celta prasītājas- SIA „Citadele līzings un faktorings"- prasība pret atbildētājiem- /pers. A/ un /pers. B/-, prasītājai iesniedzot prasības pieteikumu par parāda piedziņu.

[2] Prasības pieteikumā sākotnēji tika ietverts šāds prasījums: piedzīt no atbildētājas /pers. A/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no atbildētāja /pers. B/, par labu prasītājai parādu 5905,52 eiro, kas sastāv no neatmaksātās līzinga pamatsummas 4861,11 eiro un likumiskiem procentiem 1044,41 eiro, un visus tiesāšanās izdevumus. Noteikt prasītājai tiesības saņemt no atbildētājas, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no atbildētāja, likumiskos procentus no neatmaksātās līzinga pamatsummas.

[3] Prasības pieteikumā- citu apstākļu starpā- norādīts, ka prasītāja ar atbildētāju 2007.gada 15.oktobrī noslēdza finanšu līzinga līgumu. Atbilstoši līgumam prasītāja apņēmās nopirkt atbildētājai līzinga objektu- automašīnu /TL marka/- un pēc automašīnas iegādes nodot to atbildētājas valdījumā un lietošanā. Atbildētājas saistību pastiprināšanai prasītājai tika iesniegts /pers. B/ 2007.gada 15.oktobra galvojums, atbildētājam uzņemoties, kā pašam parādniekam, atbildēt par saistībām, kas izriet no finanšu līzinga līguma. 2007.gada 17.oktobrī līzinga objekts tika nodots atbildētājas valdījumā un lietošanā. Atbildētāja līguma darbības laikā kavēja līgumā noteikto maksājumu termiņus, nebija apmaksājusi prasītājas rēķinus, tāpēc prasītāja, izmantojot tai līgumā noteiktās tiesības, vienpusēji atkāpās no līguma ar 2010.gada 22.februāri, kad atbildētājas parādsaistību apmērs bija 10 868,07 eiro. 2010.gada 5.maijā prasītājas pārstāvis pārņēma līzinga objektu savā valdījumā. 2011.gada 29.novembrī prasītāja atsavināja minēto automašīnu /pers. D/ par pirkuma maksu 5600 eiro, novirzot šo pirkuma maksu atbildētājas saistību daļējai dzēšanai. Prasītāja 2012.gada 19.decembrī nosūtīja abiem atbildētājiem atgādinājumu par neizpildītajām saistībām. Atkārtotu atgādinājumu par neizpildītajām saistībām abiem atbildētājiem prasītāja nosūtīja 2015.gada 20.oktobrī. 2017.gada 21.martā prasītāja iesniedza Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļā pieteikumu par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā pret atbildētāju /pers. A/. Šajā lietā tika pieņemts lēmums par tiesvedības izbeigšanu, jo atbildētāja neatzina prasījumu. 2018.gada 6.aprīlī prasītāja nosūtīja abiem atbildētājiem atgādinājumu par neizpildītajām parādsaistībām. Atbildētāji savas parāda saistības pret prasītāju nav izpildījuši. Pēdējo maksājumu atbildētāja veica 2015.gada 19.novembrī. Pēc līguma izbeigšanas atbildētāja ir veikusi iemaksas 476,86 eiro apmērā. Sakarā ar līzinga objekta pārņemšanu, sagatavošanu realizācijai un realizāciju prasītājai radās papildus izdevumi 614,55 eiro, kurus saskaņā ar līzinga līguma 9.9.punktu atbildētājai ir jāatlīdzina prasītājai. Neatmaksātā līzinga pamatsumma ir 4861,11 eiro. Likumiskos procentus 1044,41 eiro prasītāja ir aprēķinājusi par laiku no 2015.gada 20.novembra, tas ir, pēdējā atbildētājas maksājuma veikšanas dienas līdz 2019.gada 18.jūnijam.

[4] Atbildētāji iesniedza rakstveida paskaidrojumu, norādot, ka prasību neatzīst. Atbildētāji norāda argumentu, ka prasītājas prasījumam ir iestājies Komerclikuma 406.pantā noteiktais noilgums. Atbildētājs uzskata, ka prasītājai ir tiesības prasīt no atbildētāja- kā galvinieka- saistību izpildi tiesas ceļā tikai tad, kad prasītāja ir vērsusies tiesā pret galveno parādnieku, un sprieduma izpilde ir bijusi neiespējama, ko apliecina tiesu izpildītāja atzīme izpildu rakstā. Turklāt norādīts arguments, ka prasītāja šajā lietā ir rīkojusies nolaidīgi, izdarot piedziņu no parādnieka, pielaida apstākļiem neatvainojamu vilcinājumu,- ceļot prasību tiesā pēc deviņiem gadiem pēc saistību izpildījuma rašanās-, kad saskaņā ar Civillikuma 1714.pantu galvinieks ir atbrīvojams no atbildības.

[5] Prasītāja šajā lietā atkārtoti- 2020.gada 16.janvārī un 2020.gada 29.maijā palielināja prasījuma apmēru prasījumā par likumisko procentu piedziņu, pirmo reizi palielinot prasījuma apmēru par procentu piedziņu 1225,80 eiro apmērā, otro reizi palielinot prasījuma apmēru par procentu piedziņu 1329,68 eiro apmērā, aprēķinot likumos procentus līdz 2020.gada 9.jūnijam.

[6] Par to, ka lieta, valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā, pamatojoties uz likuma "Par valsts institūciju darbību ārkārtējās situācijas laikā saistībā ar Covid-19 izplatību" 4.panta otro daļu, tiks izskatīta rakstveida procesā, prasītājai un atbildētājiem ir paziņots 2020.gada 14.maijā, nosakot minētajiem lietas dalībniekiem termiņu papildu paskaidrojumu un citu procesuālo lūgumu iesniegšanai.

[7] Atbildētāji iesniedza tiesai papildu paskaidrojumu, kurā ir līdzīgi iebildumi tiem, kas norādīti atbildētāju sprieduma 4.punktā norādītajiem iebildumiem.

[7.1] Prasītāja iesniedza prasības pieteikuma papildinājumu, ar kuru tika palielināta prasības summa.

**Motīvu daļa**

[8] Tiesa, iepazinusies ar atbildētāju paskaidrojumu, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma, tālāk norādītu motīvu dēļ.

[9] Ar lietā iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem tiesa nodibināja, ka 2007.gada 15.oktobrī starp atbildētāju /pers. A/- kā līzinga ņēmēju- un prasītāju, kuras nosaukums līguma noslēgšanas laikā bija SIA "Parex līzings un faktorings"- kā līzinga devēju- un SIA /Nosaukums A/- kā pārdevēju- tika noslēgts finanšu līzinga (nomas pirkuma) līgums Nr.5862, pamatojoties uz kuru prasītāja atbildētājas uzdevumā un interesēs no pārdevēja iegādājās uz sava vārda atbildētājas izvēlēto līzinga objektu- automašīnu /TL marka/-, nododot to atbildētājai lietošanā līdz 2014.gada 30.oktobrim.

[10] Minētā līguma saistību pastiprināšanai atbildētājs /pers. B/ ir sniedzis galvojumu Nr.5862, kurā atbildētājs uzņēmās pienākumu atbildēt prasītājai par atbildētājas saistībām, kas nodibinātas, pamatojoties uz iepriekšminēto finanšu līzinga līgumu, un atbildēt par saistībām kā pats parādnieks, un ne tikai par parāda pamatsummu, bet arī par kredītprocentiem par līzinga summas lietošanu, komisijas maksām, nokavējuma procentiem, līgumsodu, par visiem iespējamiem izdevumiem, kas saistīti ar atbilstoši saistību līgumam noteiktā līzinga ņēmēja parāda atgūšanu.

[10.1] Tiesa nodibināja, ka galvojuma līguma 3.punktā atbildētājs kopā ar līzinga ņēmēju uzņēmās solidāras saistības pret prasītāju atbildēt par parāda samaksu.

[10.2] Galvojuma līguma 5.punktā atbildētājs uzņēmās saistību patstāvīgi saņemt no līzinga ņēmēja informāciju par līzinga ņēmēja saistību izpildi. Līguma 7.punkts noteic, ka galvojums ir saistošs galviniekam līdz brīdim, kas pilnībā ir dzēsta visa parāda summa atbilstoši saistību līgumam un piemērojamiem tiesību aktiem.

[11] Sprieduma 9.punktā norādītā finanšu līzinga līguma 9.7. un 9.7.1.apakšpunkts noteic tiesības līzinga devējam prasīt no līzinga ņēmēja parāda summas piedziņu, ja saskaņā ar līguma noteikumiem veiktās līzinga objekta realizācijas rezultātā saņemtā summa nav pietiekama, lai dzēstu līzinga objekta realizācijas izdevumus un līzinga objekta parādu līzinga devējam.

[11.1] Atbildētāji nav apstrīdējuši lietas materiālos esošo prasītājas darbinieces 2019.gada 13.jūnijā sastādīto parāda aprēķinu; nav apstrīdējuši likumisko nokavējuma procentu aprēķina pareizību, un tiesa, pārbaudot minēto pierādījumu kopējā sakarībā ar pārējiem lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem un nokavējuma procentu aprēķinu, nenodibināja tajos kļūdu esību.

[11.2] Lietā nav iesniegti pierādījumi, ar kuriem tiesa varētu nodibināt apstākļus, ka atbildētāja vai kāds no atbildētājiem ir samaksājis prasītājai parādu 4861,11 eiro apmērā un likumiskos nokavējuma procentus prasītājas prasītā apmērā, tāpēc un pamatojoties uz lietā nodibinātajiem apstākļiem, pamatojoties uz Civillikuma 1590., 1672., 1698., 1702.pantu, 1759.panta 1.punktu, 1765.panta pirmo daļu, 2069.pantu, tiesa pilnīgi apmierina prasītājas prasību par parāda un nokavējuma procentu solidāru piedziņu no atbildētājiem.

[12] Tiesa, pārbaudot lietā esošos pierādījumus, atzīst par nepamatotu atbildētāju argumentu, ka prasītājas prasījumam ir iestājies Komerclikuma 406.pantā noteiktais noilgums.

[12.1] Komerclikuma 406.pants noteic, ka no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts cits noilguma termiņš.

Saskaņā ar Komerclikuma 3.panta pirmo daļu komercdarbību regulē arī Civillikums.

[12.2] Ievērojot ar iesniegtajiem pierādījumiem nodibinātos lietas apstākļus, secināms, ka prasītājas prasījums par parāda samaksu pret atbildētājiem Civillikuma 1896.panta izpratnē bija nodibināts 2010.gada 22.februārī, kad prasītāja atkāpās no finanšu līzinga līguma, kam pamats bija atbildētājas pieļauts saistības izpildes nokavējums, aicinot atbildētāju izpirkt līzinga objektu.

[12.3] Civillikuma 1905.pants noteic, ka atgādinājums parādniekam pārtrauc noilgumu.

Tiesa ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem nodibināja, ka, pēc līzinga objekta nodošanas prasītājas pārstāvei, kas notika 2010.gada 5.maijā, un līzinga objekta realizācijas, kas notika 2011.gada 29.novembrī, prasītāja abiem atbildētājiem uz atbildētāju deklarēto dzīvesvietu nosūtīja prasītājas 2012.gada 19.decembra atgādinājumu par neizpildītajām saistībām, kas izriet no sprieduma 9.punktā norādītā līguma, kurus atbildētāji ir saņēmuši 2012.gada 27.decembrī.

[12.4] Minētais atgādinājums, kas atbildētājiem tika nosūtīts triju gadu laikā pēc noilguma iesākuma, pārtrauca noilguma tecējumu, pēc kā saskaņā ar Civillikuma 1902.pantu sāka tecēt jauns noilguma termiņš.

[12.5] Atkārtotu atgādinājumus par neizpildītajām saistībām abiem atbildētājiem uz atbildētāju deklarēto dzīvesvietu prasītāja nosūtīja 2015.gada 20.oktobrī. Šos atgādinājumus atbildētāji ir saņēmuši 2015.gada 5.novembrī. Arī minētais prasītājas atgādinājums, kas atbildētājiem tika nosūtīts triju gadu laikā pēc jauna noilguma iesākuma, pārtrauca noilguma tecējumu, pēc kā saskaņā ar Civillikuma 1902.pantu sāka tecēt jauns noilguma termiņš.

[12.6] Tiesa nodibināja, ka prasītāja 2017.gada 21.martā iesniedza Rīgas rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļā pieteikumu par saistības piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā pret atbildētāju /pers. A/. Šajā lietā 2017.gada 19.aprīlī tika pieņemts lēmums par tiesvedības izbeigšanu, jo atbildētāja 2017.gada 17.aprīlī sniedza tiesai atbildi, ka neatzīst maksājuma saistību. Pieteikuma iesniegšana tiesā, ko prasītāja iesniedza triju gadu laikā pēc jauna noilguma iesākuma, pārtrauca noilguma tecējumu, pēc kā saskaņā ar Civillikuma 1902.pantu sāka tecēt jauns noilguma termiņš.

[12.7] Tiesa nodibināja, ka 2018.gada 6.aprīlī prasītāja nosūtīja abiem atbildētājiem uz atbildētāju deklarēto dzīvesvietu atgādinājumu par neizpildītajām parādsaistībām. Šos atgādinājumus atbildētāji ir saņēmuši 2018.gada 11.aprīlī. Arī minētais atgādinājums, kas atbildētājiem tika nosūtīts triju gadu laikā pēc jauna noilguma iesākuma, pārtrauca noilguma tecējumu, pēc kā saskaņā ar Civillikuma 1902.pantu sāka tecēt jauns noilguma termiņš.

[12.8] Prasītāja prasību tiesā cēla 2019.gada 21.jūnijā, kas vēl nebija beidzies noilguma termiņš, kura iesākums bija 2018.gada 6.aprīlī.

[13] Tiesa atzīst par nepamatotu arī atbildētāja uzskatu,- ka prasītājai ir tiesības prasīt no atbildētāja- kā galvinieka- saistību izpildi tiesas ceļā tikai tad, kad prasītāja ir vērsusies tiesā pret galveno parādnieku- atbildētāju /pers. A/-, tiesa ir apmierinājusi prasību pret minēto atbildētāju, bet tiesas sprieduma izpilde ir bijusi neiespējama,- jo ar galvojuma līgumu (līguma 3.punkts) atbildētājs saskaņā ar Civillikuma 1672.pantu nodibināja solidāru saistību, kad abiem atbildētājiem katram ir pienākums visu izpildīt.

[14] Visbeidzot, atbildētāja arguments,- ka prasītāja šajā lietā ir rīkojusies nolaidīgi, izdarot piedziņu no parādnieka, pielaida apstākļiem neatvainojamu vilcinājumu,- ceļot prasību tiesā pēc deviņiem gadiem pēc saistību izpildījuma rašanās-, kad, atbildētāja ieskatā, saskaņā ar Civillikuma 1714.pantu galvinieks ir atbrīvojams no atbildības,- nepelna tiesas ievērību, jo atbildētājs uzņēmās saistību atbildēt prasītājai kā pats parādnieks.

Komentējot minēto tiesību normu, juridiskajā literatūrā ir norādīts, ka Civillikuma 1714.panta noteikumi attiecībā uz kreditora nolaidību un neatvainojamu vilcinājumu neattiecas uz galvinieku, kurš uzņēmies saistību kā pats parādnieks (sk. *Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K.Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga, Mans Īpašums, 1998., 221.lpp.*).

[15] Apmierinot prasību, pamatojoties uz Civilprocesa likuma (turpmāk- CPL) 41.panta pirmo daļu, tiesa piespriež solidāri no atbildētājiem prasītājas samaksātos un pierādītos tiesas izdevumus, kas šajā lietā ir samaksātā valsts nodeva par prasības pieteikumu 470,86 apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,27 eiro apmērā, kas ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu saistītie izdevumi, kurus tiesa piedzen no atbildētājiem, atbilstoši tiesas apmierinātā prasījuma apmēram un faktiskajiem izdevumiem.

[16] Pamatojoties uz CPL 42.panta pirmo daļu, tiesa piespriež par labu valstij solidāri no atbildētājiem tiesas izdevumus, no kuru samaksāšanas prasītāja, palielinot prasības summu daļā par nokavējuma procentu piedziņu, saskaņā ar likumu bija atbrīvota, kas ir valsts nodeva par prasības pieteikumu 11,41 eiro.

[17] CPL 195.pants noteic pienākumu tiesai, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, sprieduma rezolutīvajā daļā norādīt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, minot to apmēru.

Izpildot iepriekšminētajā tiesību normā tiesai noteikto pienākumu un apmierinot prasītājas lūgumu, tiesa nosaka, ka prasītājai ir tiesības saņemt no atbildētājiem solidāri procentus- 0,5 % apmērā mēnesī no piedzītās parāda summas, kuru apmēru (procentu) tiesa noteica, ievērojot Civillikuma 1765.panta pirmās daļas noteikumus.

[18] Tiesa, pamatojoties uz likuma "Par valsts apdraudējuma un tā seku novēršanas un pārvarēšanas pasākumiem sakarā ar Covid-19 izplatību" 16.panta trešo daļu, ievērojot piedzīto naudas summu apmēru, nosaka atbildētājiem 60 dienu termiņu sprieduma labprātīgai izpildei.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz CPL 8.panta pirmo daļu, 97.panta pirmo daļu, 190.pantu, tiesa

n o s p r i e d a

apmierināt pilnīgi prasību.

Piedzīt no /pers. A/, bet piedziņas neiespējamības gadījumā no minētās atbildētājas no /pers. B/, par labu SIA „Citadele līzings un faktorings" parādu 4861,11 eiro, nokavējuma procentus 1329,68 eiro, kas aprēķināti par laiku no 2015.gada 20.novembra līdz 2020.gada 9.jūnijam, tiesas izdevumus 476,13 eiro.

Piedzīt solidāri no atbildētājiem valsts ienākumos valsts nodevu 11,41 eiro apmērā.

Noteikt atbildētājiem 60 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei.

Atbildētājiem par labu prasītajai piedzīto naudas summu samaksu jāveic šādā prasītājas norādītā kontā: LV90PARX0008230150001, kas atrodas AS "Citadele banka".

Atbildētājiem par labu valstij valsts nodevu 11,41 eiro apmērā jāsamaksā Valsts kases kontā Nr.LV55TREL1060190911200, kods TRELLV22, pēc samaksas iesniedzot Rīgas rajona tiesā dokumentu par tiesas izdevumu samaksu, lai nenotiktu tiesas sprieduma piespiedu izpilde.

Noteikt tiesības prasītājai saņemt solidāri no atbildētājiem par laiku līdz sprieduma izpildei procentus- 0,5% apmērā mēnesī no piedzītā galvenā parāda summas 4861,11 eiro apmērā.

Spriedumu 20 dienu laikā no 2020.gada 9.jūnija, kad ir sastādīts tiesas spriedums, var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā, apelācijas instances tiesai adresēto apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnesis *(paraksts)* R.Buls